Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

Рік заложення 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордари і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 21-го ЖОВТНЯ 1919. Ч. 125. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, OCTOBER 21, 1919. No. 125.

УСПІШНИЙ НАСТУП ПРОТИ ДЕНІКІНА НА УКРАЇНІ.

Українські війска віднесли побіду в Київщині і здобули Фастів.

Суперечні вісти про упадок Петроґраду. -- Большевики доносять про успішний протинаступ.

Вісім республик домагають ся від миривої конференції признаня їх самостійности.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

УРЯДОВЕ ПОТВЕРДЖЕНЄ ВІСТКИ ПРО ЗДОБУТЄ КИЄВА.

Київ здобули большевицькі війска дня 15 .жовтня.

(Від Української Місії у Вашінґтоні).

ВАШІНҐТОН, 18. жовтня. — Українська Місія у Вашінґтоні одержала нинї з Каменця Подільського слідуючу каблеґраму:

„Українським війскам вдало ся здержати наступ Денікіна від Бірзули. Неприятель потерпів цїлковите пораженє в околиції Рудниції і уступив в напрямі Ольгополя. Денікін вислав до боротьби проти Українців свої найлїпші війска, занедбуючи большевицький фронт.

„Большевицькі війска здобули Київ дня 15. жовтня о год. 5-тій рано".

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ВІДЗИСКАЛИ ФАСТІВ.

Посувають ся в напрямі Одеси.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Большевицька бездротна телеграма доносить про здобутє Фастова, зелїзничої стациї, положеної при зелїзничім шляху до Одеси, 40 миль на полуднє від Києва.

Попередний урядовий звіт з Москви доносив про здобутє в середу Києва. В звітї ґен. Денікіна не було доси згадки про втрату Києва, лише про битву в околиції Києва. З повисше наведеного большевицького звіту показуеть ся однак, що большевицькі війска не лише відзискали Київ, але й посувають ся дальше на полуднє від міста.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА СПІВДІЛАЮТЬ РАЗОМ З БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ.

ВАРШАВА, 16. жовтня. — Українські війска ставлять сильний опір війскам ґен. Денікіна, які роблять зусиля посунути ся в глиб України.

Війска українські получили ся на боевім фронтї коло Києва з війсками большевицькими і відзискали Київ з рук війск ґен. Денікіна.

На боевім фронтї здовж Днїпра українські війска були приневолені уступити дещо в околиції Балти в напрямі Могилева, однак, одержавши поміч від большевицьких війск, вони здержали наступ армії ґен. Денікіна.

ПОЛОЖЕНЄ НА УКРАЇНІ НЕЯСНЕ.

Злука українських і большевицьких війск загрожувала би армії ґен. Денікіна.

ЛОНДОН, 18. жовтня. — Дійсне положенє на Україні під теперішну пору представляеть ся дуже неясно. Коли би вістка про злуку большевицьких і українських війск в околиції Києва показала ся правдивою, то вона становила би дуже поважну небезпеку для армії ґен. Денікіна. Війска ґен. Денікіна оперують, як се доносять останні вісти, на північ від Чернигова. Українсько-большевицька армія в околиції Києва означае, що на задах війск ґен. Денікіна находить ся армія, яка атакує їх зі заду і може спричинити цїлковиту невдачу у великім наступі ґен. Денікіна на Москву. Ґен. Денікін числить однак на видатну поміч зі сторони Поляків.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ МІСТО ГОМЕЛЬ.

Армія ґен. Денікіна зближаеть ся також до Гомеля, щоби получити ся з Поляками.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Після останних відомостий военне положенє на Білоруси і Україні представляеть ся, як слідує:

„Праве крило польських війск дійшло до Днїпра, відтак перейшовши ріку заняло місто Гомель над рікою Сохою, 70 миль на північ від Чернигова. Здаеть ся, що в Гомели прийде до злуки польських війск з війсками ґен. Денікіна, які по здобутю Чернигова наступають в напрямі Гомеля. Коли війска обох сторін получать ся, буде утворений одноцїльний боевий фронт від Волги аж до Балтійского моря, який був доси перерваний через военні операції большевиків на Україні.

КУБАНСЬКА НАРОДНА РАДА ВІДКЛИКАЛА КУБАНСЬКИХ КОЗАКІВ З АРМІЇ ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Війска ґен. Денікіна уладжують великі погроми Жидів на Україні.

(Від Української Місії у Вашінґтоні).

КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ, 17. жовтня.

Представники України, Естонії, Латвії і Литви вручили спільну ноту англійському правительству, в якій домагають ся признаня незавиcимости їх держав. В меморіялї висказано надію, що мирова конференція признасть Українцям, Естонцям, Латишам і Литовцям право самовизначеня, яке вона признала вже другим державам.

Румунський міністер війни відвідав ґен. Петлюру, головного команданта українських війск, і виявив свою симпатію для української армії, яка бореть ся о незавиcимість України.

Румунське правительство дало дозвіл румунським офіцирам вступати до української армії Петлюри.

Проф. Огієнко виїхав з місією Українського Червоного Хреста з Каменця Подільського, тимчасового осідку українського правительства, до країв західної Европи в цїли закупна санїтарних матеріялів і ліків.

Кубанська Народна Рада відкликала кубанських добровольців з армії ґен. Денікіна з причини, що ґен. Денікін розпочав війну проти української армії ґен. Петлюри.

Жовнїри з армії ґен. Денікіна зорґанізували у Фастові, коло Києва погром Жидів. Вісти доносять, що в божниції вбито 2.000 Жидів. Жидів розстріляно, а божницю спалено.

Часописи з Букарешту доносять про великі погроми Жидів в Харкові і Катеринославі, які находять ся під контролею ґен. Денікіна.

Український хор осягнув величезний успіх в Базилеї і Женеві. Швайцарські часописи вихвалюють з одушевленєм концерт. Публика слухала стоячи, коли на концертах співано народні гимни швайцарський і український. Діріґента Кошиця оплескувано. Хор є в дальшій дорозї.

(Отсї вісти наспіли з Каменця Подільського бездротним телеграфом до Відня, а відси каблем до Вашінґтону).

РОЗМОВА ПРОФ. САВЧЕНКА З ЛЛОЙДОМ ДЖОРДЖОМ.

(Спеціяльна телеграма У. Н. Комітету).

ЛОНДОН, 18. жовтня. — Я прибув до Лондону з аліянтськими журналїстами. Ллойд Джордж, приймаючи нас у себе, розмовляв зі мною. Випитував ся про побробиції про Петлюру, число української армії і відносини Петлюри до сусідів. — **Савченко.**

АМЕРИКАНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ НА КУБАНІ.

В кореспонденції, яка недавно прийшла з области кубанських козаків, говорить ся про найлучший дарунок, зроблений Америкою тому краєви. Сим дарунком є шпиталь на 350 ліжок, подарований Американським Червоним Хрестом кубанському правительству. Сей шпиталь містить ся в дуже добрім будинку, котрий стоїть напроти федерального парку і в якім колись містила ся ґімназія. Він є одиноким модерним шпиталем в цїлій околиції.

Всї річи до того шпиталю разом з медициною і інструментами були привезені на пароплаві Американського Червоного Хреста, котрий недавно прибув до Новоросійська. Шпиталь є під управою д-ра Шиманьского з Пасейку, Н. Дж. Головним лїкарем є професор московського унїверситету, Алексиньский.

З правої сторони головного входу до шпиталю є повішена бронзова таблиця, на котрій є написано так:

This Hospital was established through the generosity of the people of the United States of America by the American Red Cross, 1919.

По українськи звучить: Сей шпиталь оснований добросердечним народом Злучених Держав Америки через Американський Червоний Хрест 1919.

Покищо головною задачею сего шпиталю є займати ся лїченем хорих, але є замір зробити сей шпиталь центром нової школи медицини, коли кубанське правительство на се згодить ся.

Сей шпиталь відкривае 350 вповні приготованих ліжок з медициною і інструментами і всїми потрібними засобами на шість місяців. Він є тогосамого типу, що Американський Червоний Хрест мав в Франції. Сей шпиталь буде належати до міністерства здоровля в кубанськім правительстві. — („Українське Бюро" в Ню Йорку).

В РОСІЇ.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ ЗАГАЛЬНИЙ НАСТУП ПРОТИ ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Ґен. Денікін доносить про дуже завзяту битву в околиції Могилева і Вороніжа.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Бездротна телеґрама від ґен. Денікіна доносить про дуже завзяту битву з большевиками на північний захід і північний схід від Ореля, в околиції Вороніжа і Могилева (над бесарабською границею).

Большевицькі війска розпочали рівночасно сильний наступ на боевім фронтї коло Царицина над Волгою. Большевики осягнули деякі успіхи, але опісля були приневолені станути з причини завзятого опору війск під командою ґен. Вранґля.

СУПЕРЕЧНІ ВІСТИ ПРО ЗДОБУТЄ ПЕТРОГРАДУ.

Большевики доносять, що відзискали Ґатчину і Красное Село.

ЛОНДОН, 19. жовтня. — Бездротна телеґрама, яку одержано нинї вечером з Москви, доносить, що савєтські війска, які опорожнили були Красное Село і Ґатчину, перевели успішний протинаступ і відзискали обі місцевости.

Телеґрама додае дальше, що червона армія розпочала на цїлій лінії протинаступ, який позволяе надіяти ся знаменитого висліду.

Вкінци додае телеґрама, що гармати з кронштадських фортів відповідали огнем на стріли англійських военних кораблів.

Вістку про здобутє Петроґраду подала французька біржа.

ПАРИЖ, 18. жовтня. — На біржі появила ся нинї пополудни слідуюча оповістка:

„Урядово: Петроґрад здобутий".

Тимчасом французьке правительство не одержало жадних вістий про здобутє Петроґраду. Приватні телеґрами, які наспіли до мирової конференції, доносять, що Петроґрад буде здобутий в протягу двох днів.

Мирова конференція не має вістий про здобутє Петроґраду.

ЛОНДОН, 19. жовтня. — Телеґрама з Парижа доносить, що Сергій Сазонов, представник правительства Колчака в Парижи, заявив нинї вечером, що не одержав жадних вістий в справі здобутя Петроґраду. Однак він припускае, що се є можливе.

Анї мирова конференція анї американська мирова делеґація не одержала жадного потвердженя вістки про здобутє Петроґраду.

Ще одна вістка про упадок Петроґраду.

ВАШІНҐТОН, 19. жовтня. — Представник північно-західного російського правительства у Віборгу доносить на підставі урядового звіту фінського генерального штабу, що протибольшевицькі війска заняли Петроград і Кронштад.

Таку вістку одержав нинї вечером департамент для заграничних справ.

Троцький заявляе, що Петроґрад не впаде.

ЛОНДОН, 18. жовтня.—Бездротна телеґрама міністра війни Льва Троцького з Москви доносить:

„Громаду буржуазійних псів цькують зі всїх сторін проти савєтського правительства. Польські шляхтичі нащирили вже свої зуби. Німецький ґенерал фон дер Ґольц і зволоч всїх країв заняли на приказ біржі (капіталїстів) при підмозї монархістів прибалтійські краї, щоби зробити відтак напад на Москву.

„Від північного заходу наступае на Петроґрад кровожадна трійця: Юденич, Балович і Родзянко. Естонські мирові переговори були лише підступом.

„Наші війска, які боронили Петроґраду, були приневолені під першими ударами уступити трохи назад і Петроґрадови грозить знова небезпека. Англійські і французькі бездротні телеґрафи рознесли вже з великою радостию вістку про наше пораженє, а біржа і преса заповідають скорий упадок Петроґраду. Однак вони помиляють ся. Петроґрад не упаде. Він удержить ся. Ми не сьміемо віддати Петроґраду.

„Для оборони першого міста пролетарської революції найдеть ся доволї сили серед селян і робітників. Успіхи Юденича полягають в нападах кінноти. На поміч Петроґрадови і петроґрадським робітникам, які перші підняли революцію, відійшли війска. Ми мусимо скрутити голову бандитам Юденича і англійсько-французьким імперіялїстам".

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВІСІМ РЕПУБЛИК ДОМАГАЄТЬ СЯ ПРИЗНАНЯ НЕЗАВИСИМОСТИ.

Внесли в тій справі меморіял до головної ради мирової конференції.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Латиська делеґація доносить, що представники Естонії, Грузії, Кубани, Латвії, Литви, України, Азербаяна і північного Кавказу внесли до головної ради мирової конференції в Парижи меморіял зі слідуючими жаданями:

1. Признати кожду з повисше наведених републик самостійною державою.

2. Розпочати безпроволочно провірку територіяльних, економічних, фінансових і всяких инших справ у повисше наведених републиках, які вийшли би з приводу признаня їх самостійности.

Провідники партії соціялїстів революціонерів мають війти в склад савєтського правительства.

КОПЕНГАГЕН, 17. жовтня.— На останнім засїданю кабінету народних комісарів в Москві ухвалено покликати деяких виднійших провідників партії соціялїстів революціонерів до савєтського правительства в характері народних комісарів.

Нинї відбудеть ся в Москві перша конференція большевиків і соціялїстів революціонерів. На конференції буде обговорена справа спільної праці і справа іменованя деяких соціялїстів революціонерів народними комісарами.

Ходить чутка, що Омск від 4 місяців находить ся в руках большевиків.

ГОНОЛЮЛЮ, 17. жовтня. — Серед великого числа ріжних противорічних вістий про положенє на Сибіри являеть ся цікавою вісткою донесенє Американки, Ф. Гофман, яка щойно повернула зі Сибіри, де працювала при товаристві Червоного Хреста.

Вона оповідае, що місто Омск вже від чотирох місяців находить ся в руках большевиків і тепер є в їх посїданю. Всякі донесеня про побіди Колчака, висилані нібито з Омска, є неправдиві і мають на цїли виключно пропаґанду, як се заявляе дальше Ф. Гофман. Вона виїхала з Омска ще в маю, коли большевики заняли місто.

Революція в Азербаян.

ЛОНДОН, 18. жовтня. — Нинї одержано вісти з достовірних жерел, що в Азербаян прийшло до революції з приводу заключеня договору між Англією і Персією.

В урядових кругах пояснюють, що причиною революції є большевицька пропаґанда та що вона була заздалегідь підготовлена.

Населенє краю Азербаян є турецьке. Вісти з Царгороду доносять, що в тім краю укриваеть ся бувший турецький премієр Енвер Паша та що він правдоподібно станув на чолї сеї нової революції.

НА ЛИТВІ.

Литва проголосила війну проти німецько-російських війск.

КОПЕНГАГЕН, 17. жовтня.— Вістка, одержана з литовської столиції, Ковна, доносить, що тимчасове литовське правительство проголосило на Литві военний стан і видало приказ своїм війскам вдарити на війска німецько-російські, які стоять на лінії Куршани-Шавлї-Лібава.

Командант німецько-російських війск вислав до литовського правительства післанців, щоби полагодити непорозуміне. Литовське правительство, яке не довіряе німецько-російським війскам, поставило жаданє, щоби вони сейчас опорожнили литовську територію.

Російський ґенерал взивае Поляків до спільної боротьби проти большевиків.

РИҐА, 16. жовтня. — Головний командант німецько-російських війск на Литві і в Курляндії, ґен. Авалов-Бермонд, видав відозву до польських війск на Литві, щоби получили ся разом з ними до спільної боротьби проти большевиків.

В АВСТРІЇ.

Критичне фінансове положенє.

ПАРИЖ, 18. жовтня. — Вісти, які одержала з Австрії мирова конференція, доносять про дуже лихе фінансове положенє в Австрії. Брак поживи і опалу грозить упадком кождому правительству. Один бохонець хлїба коштує у Відни 100 корон, але і його годї дістати. Положенє з кождим днем труднїйше.

Коли аліянтам не вдасть ся в короткім часї сьому зарадити, треба буде надіяти ся нової большевицької революції у Відни, а вслїд за тим в цїлій середущій Европі.

Вартість австрійської корони низша цента.

ВІДЕНЬ, 18. жовтня.—В протягу року, який скінчив ся дня 1. жовтня, австрійське правительство видало 8.441 мілїонів корон, підчас коли його доходи виносили всего 3.444 мілїонів. Недобір покрито паперовими грішми, через що вартість одної корони впала низше одного американського цента.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week; Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТИЧНОЇ МІСІЇ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Громадяни, Українці і Українки:

Отсим звертаємось до вас з перестorогою не вертати ся в теперішних обставинах на Україну анї до Галичини, Буковини і инших частий українських земель.

Українська Народна Република рада приймити вас з отвертими раменами, однаково чи ви їдете до рідного краю на сталий побут чи тільки на якийсь час в гостину, але в теперішну пору ви повинні задля власного добра здержатись від виїзду з Америки.

Українська Місія в Злучених Держав перестерігає перед поворотом на Україну з отсих причин:

Пятилітна війна, окупація чужим військом, пошести і слабости, недостача промислових виробів, брак живности і заробітків, — все те привело український край до страшної бідности і непорядку і тому тепер на Україні дуже тяжко вижити.

Імігрант, що тепер на Україну вертаєть ся, наражає себе на недостатки, які невідомі в Америці навіть між найбіднійшими людьми, і терпіня, до яких люди в мирних відносинах не звикли.

Друге, всі звичайні дороги на Україну тепер замкнені і туди можна дістатись тільки далеким обїздом, з великим коштом і трудом.

Їхати на Україну можна тільки через Румунію, але на се треба окремого дозволу від американського уряду і посьвідки від заступників тих держав, через які прийдеть ся переїздити. Така подорож забере богато часу і гроший і в результаті може не вдатись, бо подорожні справи в східних державах далеко не впорядковані.

Дальше, щоби їхати до Галичини, треба мати пашпорт від польського консуля, бо польске військо, як відомо, держить покищо всю галицьку Україну під польською властю.

Доки та справа буде по справедливости порішена, заступники польської держави в Америці вимагають не тільки від Поляків але також від Українців і Жидів, котрим дають пашпорт до східної Галичини, заяви вірности польському правительству і готовости служити в польській армії, так що котрий імігрант української національности їде тепер до Галичини, то вже обіцює вірність польській державі й армії і зрікаєть ся горожанства Української Народної Републики.

Нарешті, треба памятати, що подорож до Галичини може ще більше небезпечна ніж на Україну. Як український імігрант з Америки буде переїздити через Польщу до української части Галичини, най буде приготований на недостачу комунікації, неприхильність уряду і публики, всяку кривду і навіть рабунки. І хто щасливо заїде, той, як добре розглянеть ся, може скоро вертатись до Америки, але ніхто не знає, чи дістане дозвіл.

В Галичині тепер тяжко жити не тільки тому, що люди і край зруйновані війною, але також через утиски нової польської військової влади, які чоловікови призному з Америки трудно буде терпіти.

Не один імігрант сподіваєть ся, що тепер можна тано купити кілька моргів землї і загосподарить ся, але, на жаль, так не є. Морг поля, що коштував перед війною вісімсот корон, платив ся сього року від шість до вісім тисяч і навіть за великі гроші не можна було дістати фабричних товарів, хліборобських знарядів і коний до роботи. І що найгірше, навіть нема певности, чи земля, куплена в теперішних безпорядках, останеть ся в посїданю того, хто за неї може віддасть всї свої гірко зароблені доляри, ощадність кількалітної праці в Америці.

Зарібки в Галичині дуже непевні. Втрата при заміні американських гроший на маловартні корони очевидна, а крім того небезпека від заразливих недуг велика.

На конець, хочемо пригадати вам, що після довгої і трудної подорожі, зазнавши гіркого заводу і пересїдування на місци призду, американський Українець в Галичині може втратити навіть право мирного житя, і бути покликаний до військової служби в польській армії, щоби йти воювати проти Української Народної Републики і її борців за волю.

Тому Українці в Америці, що думають вертатись до рідного краю, повинні заждати ще якийсь час, як вже ждали від кількох літ, і здержатись від виїзду, аж прийде та пора, що їх поворот принесе хосен їх народови, їх рідним і їм самим.

УКРАЇНСЬКА МІСІЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:
Юліян Бачинський, голова.

СКЛИКУЙТЕ ВІЧА, ЗБОРИ І ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ!

ПІВТОРА МІЛІОНА УКРАЇНЦІВ З ГАЛИЧИНИ, КОТРІ ТЕПЕР ЖИВУТЬ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, В КАНАДІ, БРАЗИЛІЇ І АРГЕНТИНІ НЕХАЙ СТАНЕ ЯК ОДНА ГРОМАДА В ОБОРОНІ НАПАДЕНОГО ТА ОБРАБОВАНОГО НАШОГО РІДНОГО КРАЮ!

СЬВІТ МОВЧИТЬ НА ВЕЛИКУ КРИВДУ ЗАПОДІЯНУ НАШОМУ РІДНОМУ КРАЄВИ, АЛЕ МИ НЕ МОЖЕМО МОВЧАТИ І НЕ БУДЕМО!

ПОЛЬСЬКИЙ ПЛЯН НИЩЕНЯ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ

Львівський український дневник „Вперед", з 26. вересня с. р., помістив вступну статю п. з. „Арештовання", в якій читаємо:

Вже кілька місяців минуло від сеї хвилини як польський президент міністрів Гнат Падеревскі з джентелменським жестом заповів у варшавськім соймі амнестію для галицьких Українців, що чесно боролись за права свого народу. Париський справоздавець „Ґазети Варшавської" у своїй кореспонденції з дня 1. вересня, обговорюючи 10 чи 15-літню провізорію для східної Галичини, пише, що без сумніву в протягу сих літ знайдуть ся найліпші условини співжиття двох народів, яких вороги Польщі старають ся за всяку ціну поріжнити.

Головна управа польської соціялістичної партії (П. П. С.) приняла на днях резолюцію, в якій різко осуджує арештовання і вязнення на східних окраїнах.

Не забули ми ще пляну знищення українського населення у східній Галичині, який лелїяли свого часу московські „патріоти". Сей плян полягав на тім, щоби все українське населенне переселяти в глибину Росії і на Сибір, а на його місце спровадити кацапів зпід Тамбова чи Орлова.

Та сей будь-що-будь ще гуманітарний плян визвав серед російської поступової суспільности найенергічнійший спротив.

Сю статю власти польських наїзників сконфіскували, на спосіб старосьвітської австрійсько-польської цензури, викидаючи з неї два більші уступи.

Не хотіли вони, аби українські читачі почули правду, що творять польські розбишаки в несвоїм нападенім краю.

Але як галицькі Українці так і Українці в Америці догадають ся, яку правду хотіла редакція „Впереду" написати, і яку правду польскі непрошені цензори намагають ся закрити білими пятнами.

Кождий Українець догадаєть ся, що коли українська газета пише, що російський плян знищення галицької України був в порівнаню з польським ще гуманітарний, то польський плян знищення галицької України мусить вже бути крайно чортівський.

Який же се плян?

Коли бесіда про польські **арештованя** нападених Українців, то треба пригадати, що **в тих польських арештах тисячі цивільного українського населення вмирає з голоду, нужди і пошесних недуг.**

Се є той діявольський плян польських наїзників, щоби зменьшити українське населенє галицької України, а зробити місце польським кольоністам, яких Ляшня готовить ся навезти на нашу землю.

Польський шляхтич і дідич з львівського повіта **Давид Абрагамович** (з роду Вірменин) сказав недавно, що жаден польський дідич в східній Галичині **„не сміє продати землї ворогам, то є Українцям".**

Польські наїзники вважають, що українська земля є польська; що польський пан має за неї взяти гроші і крім того не може її продати Українцям лише Ляхам-наїзникам.

Се є чисто прусацька політика, політика тих Прусаків, котрі між иншими нищили і Поляків, а вкінци програли не лише з своєю політикою але і з усїм добром, загарбаним в розбишацький спосіб.

Усе мусїли Прусаки віддати і ще мусїли доплатити.

Такасама доля жде і польських злочинців в роді Давида Абрагамовича і цілої його компанії.

Тільки треба, аби всі Українці станули разом одною непереможною громадою, одною твердою скалою, о яку розбились всї польські злочинні пляни.

Треба витривалости, завзятя і єдности у боротьбі.

І треба про ляцькі злочини і дальші злочинні пляни заговорити голосно перед цілим сьвітом.

Генерал О'Раєн, комендант старої нюйорської 27-мої дивізії, котрий приняв провід в 3-тій кампанії за приєднуванем членів до Американського Червоного Хреста в Атлянтійськім Відділі, який простягаєть ся на Ню Йорк, Ню Джерзи і Конетикат.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМИ І РОСІЙСЬКИМИ ЗАБОРЦЯМИ.

(З львівського дневника „Вперед", з 11. вересня 1919).

Большевицька заверуха на сході Европи ще далеко не скінчилась, а вже на овиді збирають ся нові хмари, які віщують нові тучі, громи. Приготовлюють їх **польські і російські імперіялісти.** Свої імперіялістичні стремлїння мотивують вони, як впрочім робили і роблять се імперіялісти цілого сьвіта, шумними фразами про культурну місію, величю своїх держав, історичними правами, економічними потребами, стратеґічними інтересами і т. п. Предметом і тереном імперіялістичних затій є і будуть передівсїм литовські, білоруські й українські землї. Тепер вже на основі сих мотивів находить ся під польською окупацією східна Галичина, Холмщина, Підлясє і західна Волинь, — отже українські землї, простором звиш 90.000 квадратових кільометрів з українським населенєм звиш 7 міліонів душ. Представник польського імперіялїзму др. Ґломбіньскі заявив недавно на зборах у Львові, що границї Польщі мусять бути висунені далеко на схід поза Збруч. Се означає дальший підбій Поділя. Польські імперіялїсти лелїють мрії навіть про заняттє Києва.

З другої сторони протибольшевицька Росія з Денікіном на чолї, що доси заняла лївобережну Україну, рекламує свої західні границї по Сян із Львовом і Холмом. Мотиви Денїкіна тісамі, що й польських імперіялїстів. Скріплює їх ще й лондонський договір з 1915 р., в якім зобовязались держави антанти, а в першім ряді Анґлїя і Франція, відступити Росії східну Галичину по Сян і угорську Україну.

Не числять ся ні одні ні другі імперіялісти з волею українського народу. Вправдї варшавський сойм приняв свого часу плятонічну резолюцію про независимість України; вправдї Денікін мав видати якийсь манїфест про федеративний устрій будучої Росії, одначе обі ті сторони як лиш практично зустрінуть ся з українським питанням, вважають його чимось ворожим і поступають з ним зі всею строгостю воєнних, виїмкових законів. Стремлїння України до повної независимости, хоч би з тої простої причини, що вона не хоче бути тереном вічного спору, вічних неспокоїв, бунтів і воєн, — називають імперіялісти обох народів „авантурою".

Імперіялїзм і мілїтаризм був і є всюди і завсїди жерелом лихолїття і людської нужди. Польський і російський мілїтаризм не буде ні на волос лїпший.

Нинї розділює територіяльно оба імперіялїстичні табори українська армія. Як би мілїтаристам та імперіялїстам Польщі і Росії вдало ся знищити ту армію, а тимсамим независимість України і як би стрінулись польські і російські імперіялїсти око в око, то хоч може покищо вони погодились би і поділили в якийнебудь спосіб між себе Україну, **то ся угода не могла би бути тривалою. Противно, підбій і поділ українських земель між Польщею і Росією, був би жерелом вічного напруженя, зросту мілїтаризму і тяжких, жорстоких та кровавих воєн в будучині; був би жерелом невисказаного лиха для польського, великоруського, а передівсім українського народу.**

Згода Польщі і Великоросії на независимість цілої зединеної української републики є условною побіди над большевиками і встановлення тривалого мира й ладу на сході Европи. Независимість і зединенне всїх українських земель в одну републику є історичною конечностю, є услівєм мира і розвитку людської культури на сході Европи. Імперіялїзм на сході, подавленнє независимости і поділ України був би історичним злочином і спровадив би хаос, якого наслідки мстили ся би на цілих поколїннях.

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Договір про східну Галичину.

У варшавських дипльоматичних кругах числять ся з тим, що між антантою і Польщею буде заключений осібний трактат в справі східної Галичини. В основу сього трактату буде положений провізоричний (тимчасовий) статут про тимчасову управу краю і визначений буде речинець, коли населенне через голосованнє вискажеть ся про свою державну приналежність.

Тимчасовий статут для Галичини.

Відень, дня 25. вересня. (К. Б.). Найвисша Рада приняла до відома заяву президента міністрів Польщі Падеревского в справі провізоричного (тимчасового) статута для східної Галичини. Падеревскі домагав ся остаточного прилучення сього краю до Польщі, а великі держави запропонували тимчасове прилученнє і рішенне щодо остаточної долі Галичини пізнійше плєбісцитом.

Французька газета „Еко де Парі" доносить, що Найвисша Рада порішила, що Галичина увійде тимчасово в склад польської держави на основі осібного міжнародного статута, яко автономічна провінція (самоуправний край), а пізнійше плебісцит порішить справу приналежности. Покищо управляти-ме Галичиною генерал-губернатор, іменований варшавським правительством, а затверджений соймом. Справу обовязку військової служби у східній Галичині ще не порішено.

* * *

Подавши сї вістки про справу галицької України, львівська часопись „Вперед" (ч. 103, з 26. вересня с. р.) пише так:

З добре поінформованих українських кругів довідуємо ся, що Найвисша Рада мирової конференції відкинула домагання Поляків, щоби східну Галичину вже тепер признати остаточно частиною польської держави. Найвисша Рада стоїть далї при своїх рішеннях з 25. червня і 11. липня, на основі яких польська держава має тільки **тимчасово** управляти східною Галичиною в імени антанти. Східна Галичина є предметом міжнародного права під охороною антанти. **Про її дефінітивну державну приналежність має рішити саме населенє плебісцитом.** Внутрішний статут щодо східної Галичини буде вже скоро дефінітивно порішений.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

За що арештують Українців?

Дня 22. вересня с. р. арештовано **в Мостах Великих** Володимира Міськевича, начальника почти; Андрія Мосьондза, управителя школи, і учительку Софію Тимкевич за се, що вони яко члени управи торговельної спілки „Власна Поміч" в Мостах Великих були присутні при інвентурі склепу сеї спілки. Замічаємо, що склеп спілки є знищений і майже цілковито вирабований.

Інструктора „Народної Торговлї", Ярослава Волосевича, що виїхав був до Мостів Великих і Жовкви на люстрацію кооперативних спілок в Жовківщині, арештовано **в Жовкві.** По вилеґітимуваню вправдї його увільнено, але відведено під жандармською сторожею до стації в Жовкві і всаджено до поїзду з приказом, щоби тамтуди більше не показував ся. На замітку інструктора, що він преціньь має позволенне люстрації спілок, заявив йому комісар жовківського староства, що йому ніхто не має розказувати і в повіті він сам лише розпоряджуєть ся.

БУЧАЧЧИНА.

Українське життє в Бучаччині з приходом Поляків завмерло. Все діяльне українське громадянство втікло заграницю, а декого арештовано і вивезено. Нарід прибитий горем пятилїтної війни; декуди тяжко бідує, особливо в полосї, де був фронт. Довга війна понищила весь добуток селян; розсіяла людий по сьвітї; поруйнувала села і місточка, цілі комплєкси піль є поорані окопами. Особливо даєть ся се відчувати в околиці **Язлівця.**

В околиці **Бучач-Язловець** нема українського сьвященика, бо дехто втїк, а о. Ярослава Білинського з **Поморець** вивезено ще в липни, а з Язлівця о. І. Кливака постарано ся заздалеґідь позбутись. Школи в Язлівци не істнують, Кс. Нєдзєльскі гребає, вінчає і хрестить Українців. Ніяке товариство навіть не животїє. Задумують отворити в Бучачи українську гімназію, але се питанне ще не рішене.

FREEDOM ASKED FOR THE UKRAINE

10,000 CHICAGOANS PROTEST RATIFICATION OF TREATY GIVING TERRITORY TO NEW POLISH NATION.

Ten thousand Ukrainians — men, women and children — gathered at a protest mass meeting in the Ashland Auditorium, E. Ashland ave. and Van Buren st. yesterday afternoon to demand the freedom of Ukrainia. This meeting followed a monster parade in which the Ukrainian flag was placed beside the American flag.

A resolution was passed at the meeting protesting against the Polish usurpation of Ukrainian territory.

The resolution in part follows:

Wants Ratification Withheld.

"Resolved, That the Congress of the United States be requested to withhold the ratification of any treaty with the new Polish state as long as East Galicia, Kholm and other parts of the Ukraine are under Polish occupation, and that no treaty whatever be made or ratified with Poland which will include these non-Polish territories."

Among the principal speakers were Chief Justice Robert E. Cowe of the Criminal Court.

"I am interested in the freedom of your country," said Judge Crowe.

U. S. Stands for Freedom.

"Unless I was interested in the freedom of all small peoples, I would not be a good American citizen, because if there is anything that America stands for, beyond anything else, it is freedom for the entire world.

"If the United States Senate doesn't listen to your voice, if they do sign this treaty and shut the doors against the small peoples of the world who are not provided for in it, thank God in 1920 we can send real Americans to Washington who will write a treaty of peace that will include all the fourteen points, that will bring liberty to oppressed Ireland and bring liberty to your oppressed country."

Another meeting will be held next Sunday.

(From Chicago Herald, Sept. 22, 1919.)

З ДЕПАРТАМЕНТУ РЕКОНСТРУКЦІЇ.

Департамент Реконструкції подає до відома як слідує:

Конгрес: Міністер заграничних відносин Роберт Ленсінг і републиканський конгресмен зі стейту Вашінґтон, Джонсон, котрий є головою конґресової комісії іміґрації, домагали ся 7. жовтня перед комісією заграничних відносин в конгресі, шоб регуляції пашпортів, котрі були приняті на час війни, були задержані ще на протяг одного року длятого, щоб не було великого напливу непожаданих чужинців.

Американізація: Голова Департаменту Публичної Інструкції в стейті Каліфорнія, В. С. Вуд, отвираючи конференцію, скликану спеціяльно для дискусії проблеми американізації, заявив, що слїдуюча перепись, яка незадово відбудеть ся в Каліфорнії, покаже, що в тім стейті жиє що найменьше сто тисяч неграмотних людий.

Еміграція з Америки: Газета „Ню Йорк Таймс" пише, що на пароходах, котрі відїхали до Европи 4. жовтня, було 2.000 Італїйців і Поляків, котрі відїхали з надією, що повернувшись до краю, поселять ся на тих землях, які їх краї завоювали підчас війни.

Населене: Голова Департаменту Здоровля заявляє, що населенне нюйоркського стейту за послїдних двайцять місяців зменьшило ся о 99.000. Головною причиною зменьшення населення була торічна епідемія інфлюенції і зменьшене числа уродин. За місяці липень і серпень процент уродження був дуже малий.

Економіка: Газета „Вашінґтон Пост" пише, що статистика, зроблена одною банковою фірмою в Бостонї, говорить, що населене Злучених Держав в протягу одного року здає один біліон фунтів цукорків (кендів). Також доказано, що американське населене тратить річно около 800.000.000 долярів на такі річи як цукорки.

(Українське Інформаційне Бюро).

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Товариства Івана Франка, Співацьке тов. ім. Лисенка і „Українська Банда" зволять вислати своїх репрезентантів на збори Українського Народного Комітету на день 22. с. м., які відбудуть ся в церковній гали при Сусекс і Ґрін улици.

Лука Стахурський, секр.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подаєть ся до відома, що братство св. Николая, відділ 106, буде мати дня 26. жовтня б. р. в гали парафіяльний мітінґ, на котрий просить ся всїх членів, бо є важні справи до полагодженя. — М. Шаран, секр. фін.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 26. жовтня, о годині 2-гій пополудни, в домі Укр. Громади на Савті під ч. 610 Савт Амерікан Стріт. Просить ся всїх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. Будеть ся принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза після статута. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (син Мих.), кас.; В. Скольський, секр.

ДО УКРАЇНЦІВ З СЕЛА ДОВЖАНКА, ПОВ. ТЕРНОПІЛЬ, ГАЛИЧИНА.

Дорогі Братя і Сестри! Подаємо Вам до відома, що в Ню Гейвен, Конн., оснував ся запомоговий комітет, який просить всїх Українців і Українок з села Довжанка, щоб не відмовили своєї жертви на поміч свому рідному селови. Ми ті жертви збираємо для бідних сиріт і вдів, котрі позістали без жадної опіки. Ми всї мусимо зрозуміти їх невідрадне положенє і прийти їм з відповідною помочию. Длятого ми просимо тих людий, котрі походять з села Довжанки, нехай не жалують пару долярів на ратунок нещасних вдів і сиріт. Ласкаві жертви просимо присилати на адресу нашого касієра: Микола Плуговський, 42 Houlbert St., New Haven, Conn.

При нагоді повідомляеть ся всїх інтересованих, що в справу помочи нашим братям і сестрам відбудеть ся в неділю, 26. жовтня б. р., о 2-гій годині пополудни, мітінґ, на котрий просимо всїх Українців і Українок з Довжанки конечно прибути.

ЗА КОМІТЕТ:
Яків Швець, предс.; **Микола Плуговський,** кас.; **Андрій Нащук,** секр.

ДОПИСИ.

PHILADELPHIA, PA.

Масове окружне віче у Филядельфії.

В суботу, дня 11. с. м., помимо упливного дощу простора саля „Ню Меркантіл" заповнила ся по береги на зазив місцевої філії Українського Народного Комітету, щоб масовим вічем домагати ся від тутешного правительства признаня незавнсимости для Української Народної Републики та запротестувати проти імперіялїстичного нападу на українські землї польських, румунських та денікінівських військ. В сали найшло місце поверх 4.000 людий. Хто прийшов пізнійше, мусів вертати домів, бо з браку місця треба було зачинити двері.

Віче розпочало ся точно 15 мінут по годині семій, відспіванєм місцевим хором імени Лисенка американського гимну. Опісля коротким словами привитав зібраних голова філії У. Н. К., п. Грицей. Вказавши на ціль віча, представив на голову для його переведеня старенького місцевого адвоката, Американця п. Двайта Лаврі. Симпатичний старушок приняв жертвований уряд і виголосив коротку промову в англійській мові, якої провідною ниткою була гадка: „Хай Господь благословить Злучені Держави і спасе Україну". Опісля представив яко бесідника в англійській мові п. Мілтона Райта з Ню Йорку, бувшого секретаря Комітету Другого Федерального Дистрикту для Позички Свободи, а тепер голови Українського Пресового Бюра в Ню Йорку, удержуваного Українським Народним Комітетом. Бесідник в горячій промові спершу згадав, що пораз перший познакомив ся з Українцями в своїм першім урядї і тоді переконав ся, що зі всіх народів Українці мають найбільше даних до самостійности і свободи. І вже відтоді бесідник робив все, що тільки в його силах, аби помогти справі України. І нинька не може бути ніхто правдивим Американцем, хто рівночасно не є приятелем України. В теперішну пору правительство Злучених Держав вислало трох відпоручників на Україну і всі вони годять ся з поглядами полковника А. Джонса, що Україна є одиноким краєм у східній Европі, який намагаєть ся стисло робити те, чого власне хотять аліянти, і що Україна нїколи не старала ся загарбувати чужі території. Тому всякий, хто тільки знає Українців і Україну, є сильного переконаня, що Україна заслугує на сильну піддержку і поміч зі сторони правительства Злуч. Держав. Сенатор Лодж, голова комітету для закордонних справ у федеральнім сенаті, по вислуханю справи України з уст представника Українського Народного Комітету, санкціонував внесене законопроєкту, установляючого плату 15.000 долярів для маючого іменувати ся дипльоматичного заступника Злучених Держав на Україні. Нині сенатор і посли конґресу сильно заінтересували ся справою України, а доказом того нехай послужить телеграма, яку прислав сенатор стейту Пенсильвенії, Б. Пенрос, яка звучить:

„Цілим серцем годжу ся на погляди висказані у ваших резолюціях. Ви, яко народність, повинні дістати всяку охорону зі сторони Злучених Держав, щоб ви могли виборотн свободу і справедливість. Ви і всі Українці можете числити на мою поміч і ентузіястичну кооперацію".

Листовно такусаму поміч приобіцяв і сенатор з Ню Йорку Колдер. Обі заяви впливових і визначних американських політиків віче приняло до відома серед грому одушевлених оплесків, що не змовкали довгий час.

Дальше бесідник згадав про внесений законопроєкт староньким сенатором Фрілінґгайсеном зі стейту Ню Джерзи з протестом проти польських варварств у Західній Україні і нині той документ є державним документом правительства Злучених Держав.

Американська декларація незавнсимости слово в слово має такесаме значінє як і українська декларація незавнсимости. Принципи в одній і в другій є зовсім однакові. І чому не дасть ся волї народови з такими принципами? Головною провідною гадкою правительства нової Української Републики є, що на землях України не сьміє бути ніякого иншого правительства, як тільки те, на яке згодять ся ті, котрими воно має правити. І по коротких хвилинах волі, свободи і блискучого розвитку української незавнсимости з трох сторін насунули на землї України вороги: Ляхи, Румуни і большевики. Та українська армія, без одного патрона, без одіня і без чобіт власними грудьми засланяє рідний край перед ґрабіжниками. Їх запал є у них за амуніцію. І нарід з таким запалом мусить побідити. Україна рішила ся згинути радо, а не віддати себе більше в неволю.

І не дивниця, що огні свободи постійно стають на Україні горіти яснійше. Послідними часами найвисша рада мирової конференції зарядила, щоби всі засоби амуніції й оружа, привожені до Росії, розділювати по пополовині поміж Денікіна і Петлюру. Кількадесять тисяч полонених Українців в Італії, які проти своєї волї мусїли бороти ся в рядах австрійської армії, тепер орґанізують ся і висилають ся до Петлюри. Кромі того Італія й Україна тепер війшли в торговельні взаємини. В заміну за українську пшеницю Італія висилати-ме на Україну машинерію і фабричні вироби. І нині Петлюра є в лїпшій позиції ніж був колинебудь, хоть всетаки ще дуже далеко до остаточної побіди. Він готов стрінути всякого в половині дороги, але остане на своїм становищи непохитно, доки не вибоpe повної і цілковитої незавнсимости для України. Але того він сам не може зділати. Він потребує помочи, а особливо від Українців в Америці. Та поміч Петлюрі се найсьвятійший обовязок кождого американського Українця. А ту поміч американська Україна подасть тільки в той спосіб, коли покаже Америці, що Україна є рішена за всяку ціну осягнути здійснене свого ідеалу: виборонє свободи і волї рідному краєви.

„Українці! Сяйво волї сьвітить для вас! Чи ви позволите йому загаснути, чи напружите всі свої сили, моральні і матеріяльні, щоб то сьвітло розгоріло ся невгасимим огнем?"

Довготривалі оплески були відповідию, а рівночасно і заявою, що філядельфійські Українці ділами докажуть, що не пустою фразою є для них слова народного гимну: „Душу й тіло ми положим за нашу свободу".

Опісля перечитано резолюції з протестом проти імперіялїстичних наїздів сумежних з Україною держав на українські землї та з домаганєм до американського правительства, щоб воно признало Україну суверенною републикою. Піддано резолюції під голосоване. Загреміли поновно оплески. І довго, довго вони гремiли, висказуючи, що нема ніодного Українця у Філядельфії, котрий не годить ся з домаганнями, поставленими в резолюціях.

Коли по кількох хвилях вернула тишина, а голова зборів хотів приступити до дальшої точки програми, нараз з кількох місць залунали дайливі слова неґодованя. Всі знали, що воно є. Філядельфійська „грязь Москви", большевики, від кількох тижнів робили приготованя, щоб розбити віче. Видруковано і розкинено осібні відозви, завзиваючі всяке шумовиння прийти на віче і бучами приневолити полїцію до того, щоб вона була змушена його розвязати. В день віча імпортовано з Ню Йорку і десятка инших міст всяку обрізану братію та запоморочених большевицькою дурійкою жидівок. Але перечислили ся юродиві. Відділ місцевих Українських Січових Стрільців обсадив всі „стратеґічно важні становища" на сали, і хто тільки став ревом обявляти признаки большевицької культури, того витягано, часами і за уха, на денне сьвітло і хоть може меньше делікатно, але зате досадно понад всякий сумнів екседіовано в найвідповіднійше місце для большевиків, то значить ся — до ринштоку за двермн. А там їх вилапувала вже американська полїція, задувала на патрольні вози і відвозила на переховок. В той спосіб віче позбуло ся зпоміж себе десять мужеських і два женські примірники большевицької культури, якими заопікували ся американські суди.

І воно дуже добре стало ся, що віче на короткий час заколотили большевики. Присутні на сали Американці і репортери американських часописий наочно переконали ся, що брехливими є всі вісти, прислані підкупленими Ляхами репортерами з Европи, які представляють весь український рух, всю українську визвольну боротьбу за ідентичну з большевизмом. І коли хто з Американців до сеї пори мав деякі сумніви в тій справі, то той відразу набрав тепер зовсїм иншого переконаня. І та зміна переконаня стала відразу слїдна у звітах в місцевій пресї і можна бути певним, що та преса вже нїколи не повинить того блуду, щоб український рух ідентифікувала з большевицьким.

По хоральних продукціях місцевого хору і орхестри Сиротинця голова в переведеню програми покликав до слова панию Анастазію Рибакову. Бесідниця ревними і до глибини серця зворушаючими словами змалювала недолю українського люду під австрійсько-польським панованєм, і ту руїну, яка тепер запанувала на нашій вітчині. Головно звернула ся вона до жінок з горячим зазивом, аби вони доложили всїх сил в цїли зорґанізованя українського Червоного Хреста, який втер би сльози сиріт, нагодував би голодних і приодів би холодних за далекими водами синього океану. Слова бесідниці плили зі серця і тому трафляли у серця присутних, чого доказом були блискучі сльози-жемчуги на очах і ті грімкі оплески, якими густо перериваноо її промову.

Головним бесідником в українській мові був др. Семен Демидчук, співредактор „Америки". Бесідник говорив на тему: „Політична боротьба і поміч Українців в Америці". Бесідник, привитаний на самім вступі оплесками, в довгій і старанно обробленій промові по мистецьки, раз серіозним, то знова грізним а там і жартобливим тоном захопив авдієнцію і приневолив її пильно слїдкувати за своїми виводами. Виказав, чому і як воно стало ся, що самостійна українська република нараз найшла ся над берегом пропасти. Напятнував рішенє „Великої Чвірки" з дня 26. червня, яким дано дозвіл Польщі загарбати Галичину під претекстом „заведеня там ладу". Опісля бесідник обширно виказував неспосібність польського правительства заводити якийнебудь лад, послугуючи ся численними цитатами з книжки польського історика Лозїнського „Правем і левем" на доказ, що Польща в минувшині через свою анархію мусїла впасти. А і теперішна Польща нічим не ріжнить ся від історичної, а на доказ того бесідника наводив слова польських і чужинецьких кореспондентів, які вернули щойно з Польщі і не можуть найти відповідних слів на напятноване панyючого по всїх урядах хаосу і неладу.

Опісля бесідник перейшов на другого ворога України, большевиків, і доказував, що вони у відношеню до самостійности України зовсїм нічим не ріжнять ся від поваленого паря або теперішних царів Колчака і Денікіна. Цар большевики і царики — всі однаково заказують уживати українську мову, мордують українських мужів науки, нищать українські орґанізації. Бесідник з гумором, який побуджував слухачів до вибухів веселости, виказував нестійність і глупоту большевицьких ідей і тим привів присутних ще на сали большевиків до поновного вибуху. Та з ними скоро поладнано, а коли послїдний з них найшов ся за дверима, присутні дали вислів вдоволеня гучними оплесками. Бесідник закінчив свою промову виясненєм способів, якими американська Україна може і мусить подати поміч Родині, що бореть ся на рідній землі.

Послідним бесідником в українській мові був п. Евген Якубович, фінансовий писар орґанізації „Провидінє". Бесідник розвивав дальше гадки, підняті передбесідником в справі помочи рідному краєви. Доказував, що та мнима польська армія, се тільки банди ґрабіжників, що палять і плюндрують наші села та друть з нашого селянина послідну сорочку. Сьвіт не має понятя про всі злочини, яких допускають ся ті польські банди над українським населенєм. „Наші брати на Україні конечно потребують нашої помочи — кінчив бесідник — і тільки ми одні є всилі її їм подати. Ми мусимо познакомити з обставинами американський нарід і спонукати його, щоб і він подав Україні свою помічну руку. Але в головній мірі ратувати наш край від голоду є нашим обовязком". І бесідник візвав присутних до зложеня жертв.

Посипали ся доляри до наставлених капелюхів. Та не лиш доляри. Про настрій на вічу може сьвідчити найлїпше факт, що прим. добр. Іван Мороз зложив на місци 50 долярів. Сей горячий український патріот в короткім часї пораз другий складає на народний жертвеник 50 долярів. Дай Боже, щоб такі щирі патріоти на камени родили ся, а тоді певно справа України нині стоялаб не на тім місци, де стоїть. Честь, кому честь!

Відспіванєм українського й американського гимну віче скінчило ся по 11-тій годині в ночи.

(„Америка").

ДО УКРАЇНЦІВ В СТ. ЛУІС, МО.

Може декому з Українців, замешкалих у Ст. Луіс і околици, не є ще відомо, що на загальних зборах, котрі відбули ся в Укр. Нар. Домі дня 5. жовтня б. р., зорганізовано Українську Громаду в Ст. Луіс, котрої головною цілию є зорганізувати всіх Українців у Ст. Луіс і околици в одну могучу організацію, котра подбалаб про розвій і поступ українського народу в Ст. Луіс і околици. Другою цілию сеї організації є постарати ся, щоб Український Народний Дім перейшов на власність українського народу в як найкоротшім часї.

Се тільки залежить від Вас, Українці, щоб Український Народний Дім перейшов на власність українського народу, отже длятого ми низше підписані запрашаємо щиро всіх на перше засїданє Укр. Громади в Ст. Луіс, котре відбудеть ся в **неділю, дня 2. листопада 1919 р., в Укр. Нар. Домі, о годині 3-тій пополудни.**

На тім засїданю будуть обговорювати ся дуже важні точки в справі Укр. Громади і Укр. Нар. Дому. Ми віримо, що не знайдеть ся ані один з Українців, котрий не явив би ся на се так важне засїданє Укр. Громади.

ЗА УРЯД:

Николай Борусевич, предс.; **Мих. Коваль**, заст. предс.; **Василь Тустановський**, касієр; **Юрій Оліяр**, заст. кас.; **Іа. Литвин**, секретар; **Ів. Заслоцький**, заст. секр.

ПАТРІОТИЧНА ГРОМАДА І ЗБІРКА НА МІЛІОНОВИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

(Допись).

В суботу, 27. вересня б. р., відбулось велике спільне українсько-литовське віче в **Амстердам, Н. Й.**, на якім було присутних много Американців, Поляків та инших чужинців. Віче відбуло ся в Опера Гавзі о 2-гій годині пополудни. Предсідателював сам мейор Амстердаму, який бесідував головно на тему американізації чужинців. На тусаму тему говорили майже всі американські бесідники, взагалі дуже мало згадуючи про події в Европі, а зосібна про українське питане. Причиною того, як зачуваю, була польська пропаганда, яка настільки вплинула на п. мейора, що не позволив на демонстраційний похід. Ляхи так настрашили сього старця революцією і „польським повстанем" в Амстердамі, що той всім наказував як найменьше проти Поляків говорити. Треба було ратувати положенє і довго толкувати та поясняти українську справу.

Присутні слухали всіх бесідників з зацікавленем, а коли прийшла черга на резолюції, то всі їх вислухали і приняли одноголосно; навіть Поляки, робітники, всі повставали з місць.

Віче вдалось. Амстердам вперше мав нагоду почути, хто і що є Українці та Україна.

Литовський і український хор дуже гарно вивязали ся зі свого завдання.

В неділю рано, по Службі Божій, Українці знова зібрали ся в церковній галі, під проводом дуже живих і патріотичних членів місцевого Українського Народного Комітету. При тій нагоді розкуплено ще в'сім грамот за $45, хотяй вже кождий з тамошних Українців мав одну. Грамоти записувано на дорогі особи на Україні. Добродійка Анастазія Олійник перша жертвувала $10 за грамоту — вже вдруге. Добродії Йосиф Мітулінський, Микола Бурак, Семен Мітулінський, Петро Підлиський, Катерина Федик, Яків Варшона і Атанас Касієвічс жертвували по $5. Сей останний є Литовець, але великий наш приятель. Крім того слідуючі добродії купили українські марки в книжочках по $5: Михайло Кореньский, Константин Гнит, Анастазія Олійник, Ксеня Кацуба і Урбан Вільчинський (одну); Іван Питльований і Стефан Хрептак (одну); Іван Дух; Іван Стоянович. По $1.80 закупили слідуючі: Юрко Грицай, Петро Підлиський, Никола Нищий, Данило Митолінський, Катерина Федик, Катерина Початська і ще чотирох добродів, котрих імен не записано. Разом за всі марки прийшло $48.

Найбільше уваги гідне є те, що на перший поклик, аби місцевий Укр. Нар. Комітет наложив податок на своїх членів на міліоновий фонд оборони Галичини — всі присутні одноголосно рішились на се. В тім тижни вже підуть колектори по всіх Українцях, і можна сподіватись понад $2.000 долярів від такої малої української громади.

Ухвалено по $100 на бізнесменів, і на сьвящеників, а по $10 на робітників: самітних і батьків родин. Постановлено просити екзекутиву Укр. Нар. Комітету, щоб сьвященики, лікарі і всякі бізнесмени оподаткувались по $200.

Колиб усі наші громади поступили так як Українці в Амстердамі, то в протягу одного місяця зібралоб ся міліон долярів на оборону України перед польськими розбишаками.

Де обернеш ся, всюди треба гроша. Наші вороги зібрали міліони, щоби сьвіт перекупити, а нас поневолити. Ми мусимо боронитись—не брехнею, як то роблять польські шибеники, але гріш мусить ся зложити, коли хочемо, щоб наша сьвята справа виграла, щоб наша Галичина, Холмщина й инші українські землї не пропали. На Україні ллють кров родимці в своїй обороні, тож першим нашим обовязком, покищо, є складати обильні жертви, щоб хотяй вчасти протиділати намірам ворогів. Справді, нам лекше боронити правду і наше право — правдою, ніж Ляхам боронити лож і неоправданий напад — брехнею. Їм на брехню і лож більш міліонів треба, але й нам треба фондів, аби мати спромогу представити рідну справу в сьвітлї правди перед компетентними властями Америки й Европи.

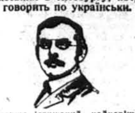
Тож беріть собі, Родимці, примір з малої амстердамської української громади, і не словом але ділом підноможіть неньку Україну!

Онуфрій Ковальський.

(Просить ся всі українські часописи перепечатати сю допись).

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт,
611 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493.

ЧИ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ ВАРТАЄ ДЛЯ ВАС 2 ЦЕНТИ?

Коли Ви терпите на жолудкові або ниркові долягливости, болї голови, запір, нервовість, утрату апетиту, нестравність, нечисту кров, безсонність, ревматизм, болї в крижах, вишліть до нас 2-центовий лист і подайте свою адресу а ми вишлемо Вам відворотною почтою ЗОВСІМ ДАРОМ, без жадних дальших зобовязань повну триденну коробку JUVITO, зладжену з чистих, лїчничих зїл, які є поручувані і уживані тисячами вдячних людий. 117-29

JUVITO LABORATORY,
South Hills Branch 25, Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли так, прочитайте слїдуюче письмо.

ТЕПЕР ВИЛІЧЕНИЙ

хоч думав, що дальше лїчене є викиненем гроший і втратою часу.

До Д-ра Геннона, 146 Е. 14-та ул.:

Я чув ся недужий більше як рік, лїчило мене богато лїкарів на терпіня від нестравности і я не находив помочи. Я уважав, що дальше лїчене є викиненем гроший і втратою часу. Я зауважав, що др. Геннон переводить лїчене поважних недуг. Я повірив в його досьвід і він поміг менї, як тут заявляю.

Він розглянув мій хронїчний стан недуги, а по тижневім лїченю наступило у мене незвичайне поліпшене. По трох тижнях я почув ся добре а всякі обяви, які я уважав за невилїчимі, зникли. Я зробив сю заяву в користь д-ра Геннона, а для вигоди тих, котрі терплять хронїчні недуги, щоб вони дізнали ся де шукати властивої помочи. По тижневім лїченю через д-ра Геннона, пацієнти можуть осудити зворот у станї недуги, завдяки лїченю д-ра Геннона. Се важний доказ. вс—

З правдивим поважанєм
THOMAS BROHAN,
May 22nd. 1919. 106 Grand St., Jersey City, N. J.

Оригінал повисшого письма і фотографію можна бачити кождого часу в моїм офісї. Многі мною вилїчені пацієнти з Ню Йорку, Бруклина, Ню Джерзи і околиць охотно заявляють ся зложити свої заяви з осягнених у мене результатів лїченя і моєї методи.

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болї невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нинї. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.
Осібний почекальний покій.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

вже продаємо на найліпші лїнії і спосїшні кораблі по цінах стисло компанїйних, тим хто має вже вироблені пашпорти.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

пересилає гроші до Галичини і Буковини по найнизшім курсі і цїлком під повною гарантією. Гроші переслані через Бюро ніколи не пропадуть.

По близші інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
322 NORTH 8TH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офіс Бюра отворений від 9. рано до 8. вечер. В суботу до 9. вечером.

ГРОШІ ДО ГАЛИЧИНИ!

Посилаємо
35 КОРОН ЗА 1 ДОЛЯРА або 27 МАРОК ЗА 1 ДОЛЯРА.
Купуємо і продаємо
КОРОНИ І МАРКИ В ГОТІВЦІ.
ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ ПО НАЙНИЗШИХ ЦІНАХ.
Пишіть або приходіть до: 103—
МІЖНАРОДНОГО БЮРА ПОДОРОЖІ

International Travel Bureau, Inc.,
136 EAST 42nd STREET, NEW YORK CITY.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

до ГАЛИЧИНИ, РУСИНІЇ, ПОЛЬЩІ і ЧЕХО-СЛОВАКІЇ.

Ми висилаємо гроші до краю по найнизшім курсі. Сейчасне доручуванє.

Ми є агентами AMERICAN EXPRESS COMPANY.

ПРОДАЖА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Ми даємо правні поради у всіх справах. Переправаджуєсь продажи реальностий. 123—

Ми говоримо по УКРАЇНСЬКИ. Офіс отворений до 8.30 вечер.

PRAISNER & ROBAK
10 BELMONT AVENUE, NEWARK, N. J.

ЧИ ВИ НЕДУЖІ?

СКОРИСТАЙТЕ З ОТСЕЇ ЗНАМЕНИТОЇ ОФЕРТИ.
X-RAY І ФІЗИЧНЕ БАДАНЄ
В ЕЛЄКТРО-МЕДИЧНІМ ОФІСІ Д-ра КОЛЯ

Пощо іти в житю обтяженим хронїчними слабостями, коли так много мущин і женщин зістає привернеными до здоровля через Електро-Медичну Методу. Моє старанне і цілковите бадане при помочи моєї сильної X-Ray машини часто відкриває Ваш правдивий стан і недугу, а всякі здогади не мають через те місця. Я уважав за конечне ужити сї нові модерні методи, щоби дати моїм пацієнтам найлїпші результати і уважав X-Ray за так цінну річ в розслїджуваню стану недуги людського тїла, що я вже давно постарав ся утворити комплетний і богато заосмотрений X-Ray департамент при моїх офісах. Належить ще згадати, що бадане X-Ray не завдає зовсім болю або неприємности і є зовсім безпечне в руках експертів.

Розслїджуване машиною X-Ray в медичнім офісї Д-ра Коля.

Мої офіси належать до найкрасших в краю і посїдають богато знаменитих машин і наукових винаходів, такі, яких уживають з так великим успіхом всї визначні доктори в Европі. Я маю комплєтну лябораторію, в якій пацієнти набувають лїки і не потребують іти до других аптик. Тут також відбуваю бадання мочові і кровні, і держу на складі богатий засіб найновійшого серум для застрікуваня. Ніхто не є лїпше заосмотрений для віддання Вам бажаних Вами успіхів по цінах, які є для Вас приступні. 121-29

Dr. COLL, 27 Cedar Street, Newark, N. J.

Один бльок від почти, межи Брод і Галсей Стріт.
Офісові години: Від 9. рано до 8. вечер кождого дня; в неділї від 10. рано до 2. пополудни.

ПОЗІР! НЕ ОГОЛОШЕНЯ АЛЕ ЦІНИ ГЛЯДІТЬ РОДИМЦЇ!

S. D. VITA,

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ
висилає гроші найскорше і певно до Галичини.

100 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН ПО $3.29

в подвійною ПОРУКОЮ. Видаємо перекази Банкові асекуровані і платні в кождім кутку сьвіта.

ШІФКАРТИ найдешевші, найскорша і найбеспешнійша спосібність. Стараємось для Вас о пільги. Нотар і поміч в виробленю документів подорожи певна. Стрітимо Вас на двірци тут і відпровадимо на корабель. Пишіть зараз до старого чесного Банку. 110—

Наш банк є під стейтовою контролею і ми є бондованими агентами Амерікен Експрес Компанії.

S. D. VITA, Ukrainsko-Amerykanskyj Banker, Rn. 1,
2105—1st Ave. або 339 E. 108th St., New York City.

ВІДБУДОВА РІДНОГО КРАЮ.

Українці! Отсим подаємо до відома, що оснувала ся американсько-українська акційна корпорація „Amerus, Ukrainian Trading Corporation", зачартерована в стейтї Ню Йорк, з закладовим капіталом пів міліона ($500.000) долярів. Задачею сеї корпорації є доставляти Україні всякого рода матеріялів для потреб домових, господарських, будівельних і т. и., взагалі всего того, що потрібно до відбудови нашої України.

Основателями сеї корпорації суть люди фахові, інжинїри і торговці, котрі стоять в як найблизших зносинах з офіціяльними і промисловими кругами в Америці і на Україні. Корпорація поробила вже контракти з кільканайцяти найславнійшими фірмами в Америці.

В члени сеї корпорації приймає ся лише Українців і Американців. З чистого річного зиску призначено 5% на українські народні цїли. Президентом корпорації є звісний банкир і властитель фабрик з New Jersey, Taylor.

По близші інформації належить голосити ся на адресу: 110—

AMERUS, UKRAINIAN TRADING CORPORATION,
1171 WOOLWORTH-BLDG., NEW YORK CITY.

ВІД 25-ть ЛІТ

БОГАТО РОЗУМНІЙШИХ ЛЮДИЙ КОРИСТАЛИ З НАШОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

ВИСИЛАЮЧИ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ,
КУПУЮЧИ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ,
ПОЛАГОДЖУЮЧИ СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ І проч.

БУЛИ ВИ МІЖ НИМИ?

ТА САМА АДРЕСА ВІД ПОЧАТКУ:
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,
141 WASHINGTON STREET, NEW YORK CITY

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь)

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім загятю, нехай звергеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую свого краяна **ВАСИЛЯ ВОЛЧАНСЬКОГО-ЛУКОВИЧА**, з села Волче, повіт Турка, Галичина. Має перебувати в Філядельфії, Па. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ANDREW DOPIRAK, Ambridge, Pa. 125-27

Пошукую свого брата **ДМИТРА ЗАГОРОДНОГО**, з села Гутчанка, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: PAUL KAHORODNY, 287—29th St., Detroit, Mich. 125-27

Посилайте гроші своїй родині до краю тільки через Американсько-Українське Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Пошукую свого брата **ТЕОДОРА ФЕРЕНЦ**, з села Сокалївки, повіт Золочів, Галичина. Перебував в Порт Артур, Канада. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: HRYC FERENC, 524 Fountain St., Door 22, Youngstown, O. 123-25

Пошукую свого брата **МИХАЙЛА ШАВЕЛЬ**, з села Скварива Нова, пов. Жовква, Галичина. В 1915 році перебував в Злучених Державах. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL SZAWEL, P. O. Iroquois Falls, Box 95, Ontario Canad. 124-26

Пошукую свого шваґра **ДМИТРА КОВАЛИШИНСГО** в дуже важній справі. Перед чотирома роками перебував в Монтвіл, Конн. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL SOROCKY, 17 Clinton St., New York, N. Y. 124-26

Пошукую свого брата **Янка Топольницького.** Має перебувати в Канаді. Таксамо де є моя сестра **Юстина**, котра перебувала в Балтімор, Мд. Глядаю рівнож своїх краянів **Янка Миленького і Янка Слїпкевича**, та **Федора Вилїгурського.** Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: ANNA TOPOLNICKA, 12 Palmer St., Providence, R. I. 124-26

Пошукую в дуже важній справі **ДМИТРА ДОБРОМІЛЯ**, родом з Романова, Бобрецького повіту. N. GEMBRIVSKY, 123 E. 110th St., New York, N. Y. 125

Пошукую свого вуйка **СТЕФАНА ЗАДОРОЖНОГО**, з села Антонївки, повіт Чортків, Галичина. Перебував в Вінніпеґу, Канада. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: STEVE BYCZOK, 110 Albert Ave., Newark, N. J. 122-27

ЯКИМ ТЕРЕЩУК, бувший американський жовнїр, поважно занедужав і находить ся на дорозї смерти. Жінка його, Софія Терещук, з дому Радомська, родом з Олеска, пов. Золочів, Гал., опустила його з незвісної причини ще 28-го липня с. р. і до сеї пори не дає вістки про себе. Хтоби знав про ню, просить ся повідомити на адресу: JACK TERESHUCK, 200½ E. 28th St., New York, N. Y. 125-27

Я находжусь поважно хорий а у мене є ощадности на 18 тисяч долярів на банковій книжці, яку не маю кому поручити. Банкова книжка, та мої і її річи находять ся в хаті.

Я Паранька Котис, з села Болотянки, повіт Сянік, Галичина, пошукую своїх братів **ВАСИЛЯ і ІВАНА КОТИС.** Мають перебувати в Пенсильванії або Міннесота стейті. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: TESSIE CURTIS, 996 Husley St., Brooklyn, N. Y. 23-25

Де є **АННА СПАЛІНСЬКА**, котра була замужна за Петром, з Руди, повіт Рогатин, Галичина. Її син Михайло просить о її адресу. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: MYKYTA GURNIAK, Box 3, Argo, Ill. 124-26

Де є мій шваґер **МИХАЙЛО МИМКА**, з села Кривче, пов. Борщів. Хтоби о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на мою адресу, бо має лист з краю від жінки. STEPHAN YALOWEGA, 535 East 13th Street, New York, N. Y. 124-26

УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ Бориса Вихованця, 508 E. 6th Street, New York City видає смачні і здорові сніданя, обіди і вечері, приготовлені на спосіб старокраєвий. Ціни низькі. **Переконайте ся!** 23-25

ЛОНЧРУМ НА ПРОДАЖ, при 23-ій ул. (між 6-ою а 7-ою евеню). Добрий бизнес. Продаєсь з причини виїзду до краю. Близші інформації уділить: Office: 157 E. 4th St., New York, N. Y. — Tel. 5649 Orchard. 119—

КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ

на три дїї.
ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одиноке українське товариство в Америці що має шифкарти до краю і з краю до Америки. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

БОЛГАРСЬКІ ЧАЄВІ ТАБЛЄТКИ

є найлїпшими проти запору, нестравности, квасів жолудка, вонючого віддиху, недомагань жолудка, доляглївости нирок і печінки, забуреня кишок, перестуда, грип, дрощі, болї голови. Болгарські Чаєві Таблетки обновлять Ваше житє так, що будете почуватись як бувало в молодшім віці. Причиною задля якої сї славні таблетки уживає так много людий є се, що вони приносять спасенє. Замовіть десять коробок сьогодня по спеціяльній цїнї $5.24 а одну коробку за 75 цнт. включно з податком. Ся оферта є задля познакомленя. Продаєсь лише через *MARVEL MEDICINE CO., 29 Marvel Bldg., P. O. Box 968, Pittsburgh, Penna.* 120-30

КНИГИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

Біблїя Старий і Новий Завіт з образками в твердій оправі	$1.56
Селиний Зборник в кіст. опр.	6.00
Молитвослов мірский, кост. опр.	4.50
Корм души, кіст. опр.	4.50
Молитвенний Сборник, кіст. опр.	3.50
Молитвенний Сборник, чор. опр.	1.00
Під Хрестом, лат. букви, кіст. опр.	3.25
Пісиесловець	.70
Пісиесловець, в твердій оправі	1.00
Коляди і пісні на Різдво	.40
Сім небесних замків	.10
Злотий Отченаш	.10
300-річне гоненіе христіян	.15
Сім слів Ісуса Христа	.15
Книжка о неприятелях Христових	.15
Книжочка о гріхах	.15
На Голгофті	.15
Жите Пресьвятої Богородиці	.15
Жите св. Георгія	.15
Жите св. Иоана Хрестителя	.15
Жите св. Василія Великого	.15
Жите св. Отця Николая	.15
Жите св. Антонія	.15
Образ ОТЧЕ НАШ, 22x34 цалі величини	1.50

В усіх книжках церковний друк. Листи і гроші просимо посилати на адрес: 123-127

J. KAYIUK,
Box 25, Sta. D. New York, N. Y.

ЧИ ВАМ ДІЙСНО МИЛЕ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ?

Жадна часть нашого тїла не має такого великого впливу на загальний стан нашого здоровля як жолудок. І жадної иншої части нашого тїла ми не трактуємо з таким недбальством як жолудок.

А результатом того є се, що люди, сьвідомо чи несьвідомо, терплять найбільше на жолудкові недуги.

Одною з найбільше небеспечних жолудкових недуг є затвердженє.

Причиною затвердженя є ослаблений жолудок. Ослаблений жолудок не травить належито, а нестравлений корм лишаєть ся в жолудку і там творить ґази та ріжні отруї.

Коли ті отруї дістануть ся до крови, нищуть поволи нашу жизненність і підкопують здоровлє.

Тому стережіть ся затвердженя.

Певним і випробуваним средством на затвердженє та инші жолудкові недуги є сьвітової слави

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО

В нім нема жадних штучних закрасок і воно складаєть ся з лїкарств, які наука признала за найуспішнійші в жолудкових недомаганях.

Запамятайте собі сей образець, аби Ви знали як виглядає правдиве Кальварійське Вино Лїчниче.

Купіть ще сьогодня в найблизшій аптиці, в нашого аґента або просто від нас одну фляшку. Ціна: $1.35 і 6 цнт. текс.

НАША ҐАРАНТІЯ.

В доказ нашої правдомовности зобовязуємо ся публично звернути кождий цент тому хто докаже, що наше КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО не є таким, як його описуємо.

D. WROBLEWSKI AND CO.
Одинокі Фабриканти
196 EAST FOURTH STREET, M-3,
New York, N. Y.

ЧУДОВЕ ШИЛО ДО ШИТЯ.

Сим шилом можете направляти чоботи, упряж, торби. Воно шиє сильно і добре, так як машина. Коштує враз з 20 ярдовою шевською дратвою, 2 голками і інструкцією лише $1.00; 7 шил за $5.00. Вдоволенє залецюєсь. Замовіть сейчас. Пошукуєсь агентів.

NATIONAL SALES CO., Dept. 124, Sta. D., Box 90, New York, N. Y. 108—

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелїзниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ. (Приймаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 119-130

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнійших женщин в ріжних займаючих позах, також опис секретної книжки, містячої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також каталоґ легких до виконаня штук маґічних і много цікавих і Вам незнаних новостий. Читателю не зволїкай, але пиши сейчас, залучаючи 2 цнт на пересилку. 151св—

M-s L. PIASECKA,
201 E. 10th St., New York, N. Y.

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ

де все росте і дозріває, де найбільше Українців оселило ся, де кождий доробив ся гарного маєтку. Тут знайдете не тільки добру фарму з худобою, машинами, кіньми і зі всім збіжем, але будете мали дохід за молоко від першого дня. 123-26

Пишіть по мапу і каталоґ наших фарм.

S. R. MORANSKI,
70 LIBERTY ST., OWEGO, N. Y.

НОВІСТЬ

Вже вийшла з друку і продаєть ся книжка під заголовком

ІСТОРІЯ БОРОТЬБИ ВІРИ З НАУКОЮ

Написав ДЖ. ДРЕПЕР.
Переклав із 21-го англійського видання М. Павлик.

Ся книжка вже звісна ширшому загалови є друкована на добрім книжковім папері великого формату, обнимає поверх 300 сторін друку, коштує з пересилкою $1.50. 121-130

Замовленя посилайте на адресу:
UKRAINSKA KNYHARNIA
im. T. SHEWCHENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ РОДИНУ І МАЄТОК В КРАЮ!

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS

ПОЛАГОДЖУЄ ВСЯКІ СПРАВИ СОВІСНО І СКОРО.

ХТО ХОЧЕ довідати ся про родину в краю;
ХТО ХОЧЕ вислати гроші або пакунок до краю:

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО ДО КРАЮ ПІД ПОВНОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ ПОЧТОЮ АБО ТЕЛЄҐРАФІЧНО.

До Галичини в галицьких коронах, до Буковини в румунських левах. На Буковину давних корон не можна посилати з Америки і Канади — тільки румунські гроші. Пакунки до краю з всякими річами, як: одіж, біле, полотно, матерії на убране, черевики, сведри, теплі сорочки і т. д. висилаємо безпечно, скоро і дешево. Кождий пакунок асекуруємо. Оплата за перевезене з Шікаго аж на місце в краю враз з асекурацією, виносить по 18 центів від фунта ваги.

ХТО ХОЧЕ мати певну відомість про услівя виїзду з Америки;
ХТО ХОЧЕ довідати ся як і коли мож спровадити до Америки або Канади рідню з краю;
ХТО ХОЧЕ правдиво порадити ся про свої краєві справи маєткові, спадкові і фамілїйні — нехай зайде або напише до

Українського Бюра

ДЕ КОЖДОМУ ВСЕ РЕТЕЛЬНО І ЯК НАЙЛІПШЕ ЗАЛАГОДЯТЬ І ВИЯСНЯТЬ.

ХТО НЕ ЗНАЄ, як тепер адресувати до краю, нехай свій готовий лист до родини принесе або пришле до нашого Бюра — а тут йому випише ся докладну краєву адресу і лист вишле ся до краю. На почтову оплату треба нам враз з листом до родини прислати 15 центів на реджістрований лист.

КРАЄВІ ГРОШІ в теперішних часах мають в відношеню до долярів низький курс. Дуже добра нагода для таких, що хочуть їхати до краю — набути вже тепер краєві гроші, бо в коротці краєві гроші пійдуть значно в гору і треба буде за них в недалекім часі далеко більше платити в долярах, як тепер. Гроші посилаємо після денного курсу. Посилати треба до нас доляри в округлих сумах, а ми вишлемо кождому ресит, кілько родина отримає краєвих гроший.

БЮРО ОТВЕРТЕ ВІД 9. РАНО ДО 8. ВЕЧ.; В НЕДІЛІ ВІД 3. ПОПОЛ. ДО 8. ВЕЧ.

На письменні запити відповідаєсь сейчас. — Всякі письма, моней-ордери, чеки, виписувати і адресувати так:

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILL.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Перший день спільної конференції між правительством, углекопами і копальниками.

Перша конференція між представниками правительства, углекопів і копальників відбула ся минувшої пятниції у Вашінґтоні. В ній взяли участь: міністер праці Вілсон, президент юнії углекопів Луіс і президент союза копальників Брустер. По цілоденній нараді не прийшло до жадного порозуміня. Президент Луіс виразно заявив міністрови Вілсонови, що його заходи — допровадити до порозуміня — є даремні. Углекопи приймуть до відома лише ті условя, які виставила юнія. На компроміс вони не пійдуть. Коли копальники відкажуть ся приняти жаданя углекопів — то 1-го падолиста наступить страйк в копальнях мягкого угля. Брустер просив Луіса обговорити з ним деякі точки. Іменно, щоби углекопи не страйкували перед днем 21. марта 1920 і щоби змінити домаганє щодо годин праці. Луіс відповів Брустови, що шкода його просьби. „Становище углекопів є не змінене. Ми — каже Луіс — дальше стоїмо при своїх домаганях. Наша політика остає також незмінною. Углекопам мусить ся дати матеріяльну поміч, коли хочеть ся забезпечити продукцію угля. Голодного чоловіка годі накормити милозвучними обіцянками, як голодної дитини не можна накормити академічною фільософією. Для людий мусить ся признати людську рівність. Грозячий страйк можна здержати лише тоді, коли візьметь ся під увагу домаганя углекопів, на що вони вповні заслугують і до чого вони є примушені силою моральної і фізичної конечности". — Міністер праці Вілсон назначив на нині, вівторок, повну конференцію всіх трох сторін.

Хотіли депортувати „слекерів".

Всіх тих, котрі перед війною були вибрали перші натуралізаційні папери, а опісля зрекли ся їх, аби не йти до армії, хотіли тепер депортувати. Однак міністер заграничних справ Ленсінґ заявив у парляменті, що проти такого кроку запротестували Швеція і Норвеґія, а за ними певно пійдуть і инші невтральні держави. Ленсінґ каже, що правительство Злучених Держав має право позбути ся немилих іміґрантів, але також ті іміґранти мали право зречи ся перших натуралізаційних паперів, щоби не служити у війску, бо таке право дав їм на початку війни парлямент Злучених Держав. Одинокою карою, яку можна наложити на тих „слейкерів" є — раз на все відобрати їм право стати горожанами Злучених Держав. Число „слейкерів" виносить 1.745.

Договір копальні з громадою Скрентон.

Між зарядом угляної компанії „Делавар, Лакавана & Вестерн" і міським урядом Скрентону прийшло до угоди щодо винагородженя шкоди мешканцям міста, спричиненої підземними операціями сеї компанії. Договір каже, що міські власти мають назначити трох людий, котрих буде оплачувати компанія. Ті люди мають оглядати територію, на котрій сподівають ся небезпеки. Мешканці домів на небезпечній території, мають дістати повідомленє виносити ся. Кошти зміни мешканя поносить компанія, а властителям домів, котрі винесли ся зі свого дому до чужого, компанія оплачує також мешканє. На случай знищеня дому, компанія відбудовує його власним коштом.

Домагаєть ся спису всіх чужинців.

Посол Юліян Кан, з Каліфорнії, домагаєть ся спису всіх чужинців у Злучених Державах. „Ми — каже Кан — мусимо знати з ким маємо до діла. Мусимо стежити за кождим чужинцем. Коли він не оказує льояльности для конституції сеї держави, проч з ним. Його зараз на корабель і шупасом відіслати там, відки він прийшов. А також опісля заборонити йому сюди вступ раз на все".

З процесу Ліпчинської.

Процес Станіслави Ліпчинської, господині польського ксьондза, оскарженої о замордоване 12 літ тому Феліціянки Марії Іванни в монастири в Ізадор, Мішіґен, — провадить ся дальше і ще нема надії на скоре покінчене. На розправі минувшої пятниції явилась Ліпчиньска і много инших. До судової салї принесено людський шкелет, викопаний в пивниці костела в Ізадор. Се перший раз в історії американського суду, що до салї принесено шкелет. Ліпчиньска неповорушно оглядала кости. Власти докладають всіх способів, аби переконати ся, чи сей труп походить з тіла монахині Марії Іванни. Лікарі у своїх дослідах поступили остільки, що винайшли знак на чолові від сильного удару. Се сьвідчить, що жертву убито ударом по голові.

Посилайте передплату на старокраєві ґазети для своїх родин.

Красний проект піддає п. Лев Щудлак, з Дітройт, для читачів нашої ґазети. Він іменно радить американським Українцям, щоб вони посилали передплату на старокраєві українські ґазети для своїх рідних і знакомих в старім краю. — „Шановна Редакціє „Свободи"! Прошу, повідомить мене, і взагалі всіх українських іміґрантів, яка є адреса українських ґазет в Галичині і кілько коштує пренумерата кождої з них. Я маю братів в Галичині, отже я хочу пренумерувати їм декотрі ґазети. Добре би було, колиб „Свобода" заагітувала поміж своїми читачами, щоби вони посилали пренумерату для своїх родин і знакомих в старім краю. Тим підопремо свою пресу, а нарід набере більше сьвідомости. Бо там, в краю, люди бідні, а нам тут пару долярів не зробить великої відемної ріжниці".

Редакція „Свободи" уважає, що се є дуже добра гадка. Подаємо до відома, що Американсько-Українське Бюро (American Ukrainian Exchange, 30 East 7th St., New York City) отворило спеціяльний відділ, аґенцію старокраєвих ґазет, і приймає передплату на кожду старокраєву українську ґазету. Річна передплата на кожду старокраєву ґазету для старого краю $5.00, а для Америки $10.00. Кождий, що пришле передплату, дістане посьвідку висилки гроший, а часопись протягом кількох тижнів.

Парлямент розійдеть ся 20. падолиста.

Посол Мондел, републиканин з Вайомінґ, домагав ся, щоби обі палати парляменту розійшли ся 10. падолиста, однак сенатор Лодж заявив, що до тої пори не вдасть ся ще ратифікувати мир, отже треба продовжити спеціяльну сесію бодай до 20. падолиста. Парлямент збереть ся на реґулярну сесію десь в марті 1920 року.

В Нюарку не вільно стричи і голити в неділю.

Міська рада міста Нюарку, Н. Дж., постановила, що відтепер всі фризієрні в місті мають бути замкнені в неділю.

Цофніть годинники 26. жовтня.

Після останної ухвали парляменту, в цілім краю маєть ся посунути взад годинник 26. жовтня 1919.

Прикре положенє наших університетів.

З великою житевою крізою прийшла кріза також на американські університети. Правительство видає дуже незначну суму на удержанє шкільництва. Учителї домагають ся підвишки платні, бо в противнім разі грозять страйком. Щоб до сього не допустити, деякі університети мусять просити о матеріяльну поміч в людий. Так приміром славний університет „Ґарвард", в Кембрідж, Масс., пустив ся майже на ласку добрих людий і збирає добровільні жертви, аби дати підвишку професорам. Жертволюбива американська суспільність спішить з помочию. Доси на сей університет зложено около 7,000.000 долярів, а треба 15 міліонів.

Зелїзничникам забороняють страйкувати.

Міжстейтова зелізнича комісія парляментарна приняла проєкт сенатора Кумінса, який говорить, що на будуче всякий страйк зелізничих робітників забороняєть ся. Такий страйк є кримінальною провиною в очах правительства. Проєкт принято голосами 14 до 1. Він пійде тепер під ухвалу парляменту.

Прикрі часи на пчоли.

Пасічники в Массачусетс нарікають дуже, що через брак цукру мусять гинути цілі рої пчіл. Їх товариство віднесло ся до правительства, щоби воно поспішило з помочию, бо в противнім разі в стейті вигинуть всі пчоли.

Дає пиво для робітників.

Дж. Труд, будовельний контрактор в Ню Лондон, Конн., помістив у місцевих часописях таке оголошенє: „Потрібно теслів. О 3-тій годині дістають пиво і перекуску. Голоситись до: Дж. Труд, 21 Мадер Корт". Коли спитали Труда, яких теслів він думає дістати при помочи такого оголошеня, він відповів: „Найліпших. Я оголошував доси за робітниками без результату, а тепер треба було вишукати щось нового".